

rechtsvinding, de rechtstoepassing en de rechtsontwikkeling.⁷⁸⁹ Op de tweede plaats moet de rechter het overheidsoptreden ten opzichte van belastingbetalers controleren. Op de derde plaats blijkt dat de belastingrechter er in zekere zin op toe moet zien, dat de belastingbetaler niet de dupe wordt van zijn gebrek aan fiscale deskundigheid. Van de rechter wordt dus verwacht dat hij rekening houdt met de gerechtvaardigde belangen van de individuele belastingbetaler, zoals ook uit de algemene beginselen van behoorlijk bestuur blijkt.^{790 791} In het navolgende wordt allereerst aandacht besteed aan de rechtsvinding, rechtstoepassing en rechtsontwikkeling als taak van de rechter. Vervolgens wordt ingegaan op het rechterlijk toezicht op het overheidsoptreden. Als laatste wordt ingegaan op de wijze waarop de fiscale rechter rekening zou moeten houden met de belangen van de individuele belastingbetaler, gelet op diens eventuele fiscale achterstand.

3.8.8.1 Rechtsvinding, rechtstoepassing en rechtsontwikkeling

De belastingbetaler draagt, zoals gezegd, een grote eigen verantwoordelijkheid voor een correcte uitvoering van de belastingwetgeving. Hij zal in beginsel zonder de hulp van derden moeten voldoen aan alle verwachtingen van de wetgever. De vage en abstracte termen in de wetgeving maken het hem niet gemakkelijk.⁷⁹² Het is niet voor niets dat de inspecteur in de bezwaarfase zo'n belangrijk aandeel heeft daarin. Het vormen en vinden van het recht is des te moeilijker, omdat het belastingrecht aan ontwikkeling onderhevig is. Dit recht moet steeds opnieuw worden "gevonden" en geïnterpreteerd naar de tijd en de plaats, waarvoor het geldt.⁷⁹³ In de literatuur staat dat dit inherent is aan de ontwikkeling van de sociale rechtsstaat. Er moet ruimte worden gegeven aan de roep om gerechtigheid. Dit impliceert dat het recht op een afstand van de concrete situatie in het abstracte en in het vage wordt gelaten.^{794 795 796 797} Aldus geeft de vage wetgeving uiting aan en ruimte voor de maatschappelijke rechtvaardigheidsbeleving.⁷⁹⁸

Met deze acceptatie van open, abstracte en gecompliceerde fiscale wetgeving krijgt de belastingrechter tot taak bij te dragen aan de rechtsvorming en -vinding en dus aan de

⁷⁸⁹ Ch. P. A. Geppaart [16, blz. 21, 122].

⁷⁹⁰ Zie hoofdstuk 3.7.

⁷⁹¹ Deze gedachte is af te leiden uit de door Ch. J. Langereis [25 blz. 30 e.v.] aangehaalde beginselen van Van Galen en Van Maarseveen.

⁷⁹² Ch. P. A. Geppaart [16, blz. 122 e.v.].

⁷⁹³ N. E. Algra, K. Duyvendijk [7]: "De opvattingen omtrent rechtvaardigheid zijn in een samenleving nu eenmaal pluriform. En leven onder de bevolking zeer tegenstrijdige opvattingen omtrent goed en kwaad, eerlijk en oneerlijk, recht en onrecht." (blz. 7)

⁷⁹⁴ D. H. Hessing e.a. [34]: "Jarenlang hebben wij in Nederland na Wereldoorlog II gewerkt met abstracte formuleringen. Dit met de bedoeling ruimte te laten aan de rechter om al naar gelang de eisen des tijds het fiscale recht mee te laten ontwikkelen." (blz. 27)

⁷⁹⁵ L. G. M. Stevens [26, blz. 145].

⁷⁹⁶ Ch. P. A. Geppaart [16]: "Voorts wordt, samenhangend met het eerste punt, de opvatting verdedigd dat de wetgever door het kiezen van min of meer vage normen aan de rechter bij de interpretatie voldoende marge wil laten om recht te doen aan de bijzonderheden van het geval." (blz. 122)

⁷⁹⁷ H. D. Van Wijk, W. Konijnenbelt [47, blz. 112, 114, 115].

⁷⁹⁸ H. P. A. M. van Arendonk e.a. [48, blz. 13].